

МЕТОДИЧНИЙ ВІСНИК

Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей Спецвипуск 5

“Розвиток готовності педагогічних працівників до інноваційної діяльності”; “Галузева соціалізація учнів професійних навчальних закладів як складова інтеграційних процесів у професійній освіті”

“Освітнє середовище навчального закладу як фактор розвитку особистості”; “Формування правової культури майбутніх фахівців в умовах сучасного українського суспільства”

“Сучасні методи професійно-теоретичної підготовки щодо розвитку конкурентоздатного робітника ПТНЗ”; “Розвиток творчих здібностей учнів на уроках виробничого навчання”

Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей

Редакційна рада:

Сергєєв Лариса Миколаївна,
голова редакційної ради, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри державної служби та менеджменту освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України;
Савченко Вячеслав Григорович,
Заслужений працівник освіти, директор Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею;
Стойчук Тетяна Іванівна,
кандидат педагогічних наук, заступник директора з навчально-виховної роботи Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею;
Момонюк Алла Федорівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри університетської освіти і права Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України;
Терещук Олександр Миколайович,
кандидат наук з державного управління, заступник директора з методичної роботи навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області;
Волова Наталія Валентинівна,
кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з виховної роботи факультету державної і технологічної освіти Криворізького державного педагогічного університету;
Сухомі Тетяна Сергіївна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інженерної педагогіки та мовної підготовки ДВНЗ «Криворізький національний університет»;
Олександрівна Людмила Михайлівна,
методист вищої категорії сектор формальної професійної освіти відділу професійної освіти і тренінгів ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України;
Макаров Олег Іванович,
директор з персоналу ПАТ «Криворізький залізничний комбінат»;
Казанюк Михайло Андрійович,
директор учбово-курсового центру ПАТ «Криворізький залізничний комбінат»;
Музика Оксана Леонівна,
методист Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею;
Сторожа Наталія Михайлівна,
викладач Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею

Всі права захищено.

Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. У разі використання матеріалів посилаючись на журнал є обов'язковим.

Задостовірність фактів, цитат, власних назв, географічних назв та інших відомостей відомо двом авторам публікації

У НОМЕРІ:

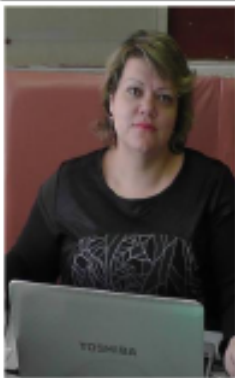
- Авраменко Ольга Олексіївна «Сприяння розвитку професійної ідентифікації учня в процесі навчання у ДПТНЗ «Міжрегіональний центр ювелірного мистецтва м. Києва» 2
- Бабич Тереза Станіславівна «Криворізька: профорієнтаційна робота як профілактика соціальної дезадаптації молоді» 6
- Батрак Алла Степанівна «Теоретичні аспекти розвитку позитивного іміджу сучасного загальноосвітнього навчального закладу» 7
- Бельченко Василь Петрович «Інтерактивне навчання як інноваційний підхід до організації навчального процесу» 13
- Вдовиченко Марія Миколаївна «Розвиток готовності педагогічних працівників до інноваційної діяльності» 16
- Велигодська Любов Станіславівна «Підготовка конкурентоздатних фахівців в умовах професійного навчального закладу: практичний аспект» 18
- Жерновенков Олександр Володимирович «Галузева соціалізація учнів професійних навчальних закладів як складова інтеграційних процесів у професійній освіті» 22
- Кичук Світлана Євгенівна «Роль навчально-методичного центру ПТО в підвищенні ділової кваліфікації методиста навчального закладу» 25
- Колесник Світлана Миколаївна «Електронний лабораторний практикум з будівельного креслення: перспективи вдосконалення сучасних засобів навчання» 27
- Костенко Оксана Василівна «Інтеграція інформаційних та іпронх технологій в організацію самостійної роботи майбутніх обліковиків» 30
- Кошіль Оксана Петрівна «Освітнє середовище навчального закладу як фактор розвитку особистості» 34
- Ломова Юлія Володимирівна «Впровадження сучасних освітніх технологій у професійній підготовці учнів Дніпропетровського професійного залізничного ліцею» 37
- Матушко Олена Чингісієвна «Впровадження інноваційних технологій в навчання перукарів через створення навчально-практичних центрів (на прикладі навчально-практичного центру «Креатив»)» 39
- Меркулова Ольга Олексіївна «Політика в області якості – основа безперервного поліпшення якості освітніх послуг ПТНЗ» 41
- Молчанова Алевтина Олександрівна «Теоретичні засади технологічного забезпечення освітнього процесу» 44
- Нестерова Ірина Володимирівна «Сучасні методи професійно-теоретичної підготовки щодо розвитку конкурентоздатного робітника ПТНЗ» 47
- Осипенко Сергій Миколайович, Суєтова Софія Володимирівна «Управління організацією проектної діяльності у державному навчальному закладі «Дніпропетровський професійний ліцей» 50
- Пальчевська Тетяна Георгіївна «Організація та проведення щорічного внутрішнього та всеукраїнського ярмарку в навчально-тренувальній фірмі «Спокуса» м. Київ» 54
- Рогальова Любов Миколаївна «Розвиток творчих здібностей учнів на уроках виробничого навчання» 56
- Середенко-Рошко Людмила Олексіївна «Модель впровадження дистанційних технологій навчання в криворізькому професійному будівельному ліцеї» 58
- Синицька Світлана Віталіївна «Роль фізики у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників легкої промисловості та сфери побуту» 61
- Соколова Світлана Вікторівна «Формування правової культури майбутніх фахівців в умовах сучасного українського суспільства» 62
- Супрун Вячеслав Васильович «Демократизація управління професійно-технічною освітою: регіональний аспект (на прикладі Дніпропетровської області)» 63
- Тарасюк Ірина Володимирівна «Особливості професійної підготовки конкурентоздатних фахівців харчової промисловості» 67
- Ханова Олена Володимирівна «Професійно-педагогічний саморозвиток педагога професійного навчання» 69
- Цьома Наталія Сергіївна «Основні передумови підготовки компетентних фахівців із конкурентоспроможними навичками» 71
- Штапір Ольга Миколаївна «Кейс-метод (Case study) як форма інтерактивного навчання майбутніх фахівців робітничих професій» 74

Над кожним працювали:

Сторожа Наталія Михайлівна - головний редактор

Жидкова Світлана Володимирівна - відповідальний редактор

Логоша Юрій Ростиславович - літературний редактор

КОСТЕНКО Оксана Василівна, викладач Вищого професійного училища № 7, м. Кременчук, Полтавська область.

ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ОБЛІКОВЦІВ

Анотація. У статті описано авторську технологію поєднання інформаційних та ігрових технологій в організації самостійної роботи з предмета «Інформаційні системи і технології в обліку» для учнів, що навчаються за професією «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних».

Ключові слова: самостійна робота, інформаційні технології, ігрові технології, навчальний сайт, технологія поєднання інформаційних та ігрових технологій.

Вагомим способом організації навчання, що сприяє активізації пізнавальної активності учнів шляхом виконання певного навчального завдання без прямої участі викладача, є самостійна робота.

Для ефективної організації необхідно здійснювати пошук нових шляхів і засобів їх реалізації.

Інформаційні та ігрові технології відіграють значну роль в організації самостійної роботи учнів, вони сприяють розвитку аналітичного та творчого мислення; реалізації особистісно орієнтованого навчання; інтенсифікації навчання; розширенню інформаційних потоків при використанні Інтернету; підвищенню мотивації та пізнавальної активності; об'єктивній оцінці здібностей та рівня засвоєння отриманих знань; максимальному наближенню процесу навчання до реальної професійної діяльності; інтенсифікації творчої розумової діяльності; формуванню інтересу та емоційно-цілісного ставлення учнів до майбутньої професії; розвитку особистісного потенціалу.

З метою визначення доцільності використання інформаційних та ігрових технологій в організації самостійної роботи учнів нами було виокремлено найбільш ефективні інформаційні та ігрові технології для різних форм організації навчання учнів, що показано у таблиці 1.

Проведений теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив розробити технологію інтеграції інформаційних та ігрових технологій в організацію самостійної роботи учнів.

Таблиця 1

Використання інформаційних технологій в організації самостійної роботи учнів

Елементи професійно-теоретичної підготовки	Інформаційні технології	Ігрові технології
Теоретичний курс	– мультимедійні презентації – електронні підручники – конспекти лекцій – відео-, аудіо ресурси – вебінари – он-лайн лекції – навчальні сайти	– ділова гра – імітаційні ігри – дебати – метод «Кейс-стаді»
Лабораторно-практичні заняття	– відеоінструкції – мультимедійні презентації – електронні посібники – відео-, аудіо ресурси – комп'ютерні симулятори – он-лайн симулятори – навчальні сайти	– операційні ігри – рольові ігри – діловий театр – психодрама – соціодрама – ділова гра – комп'ютерні бізнес-

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА

	– навчальні експертні системи – тренажери	симуляції – комп'ютерні ігри
Контроль знань	– електронне тестування – он-лайн контроль	– інтелектуальні конкурси
Індивідуальна робота з учнями	– електронне листування – спілкування засобами інтернет-комунікацій: ВКонтексте, Skype, Viber, Facebook, Twitter	– ділова гра – імітаційні ігри – дебати

Поєднання інформаційних та ігрових технологій повинно ґрунтуватися на наступних принципах:

- закономірності самостійного навчання – стійкі та істотні зв'язки між структурними компонентами технології, внаслідок реалізації яких досягаються ефективні результати у формуванні майбутнього обліковця з реєстрації бухгалтерських даних;
- цілеспрямованість – всі структурні компоненти підпорядковані загальній меті формування майбутнього конкурентоспроможного фахівця;
- послідовності – структурні компоненти технології поєднання інформаційних та ігрових технологій мають чітку послідовність в організації самостійної роботи – від теорії до практики;
- зв'язку з професією – використання бізнес-симуляції максимально наближує навчання до реальних умов професійної діяльності;
- систематизації – всі структурні компоненти технології об'єднані та взаємопов'язані засобами web-сайту.
- Особливостями такого поєднання, на наш погляд, повинно бути:
- вільний доступ до теоретичного та лабораторно-практичного матеріалу з використанням мультимедійних засобів з відео- і аудіосупроводом;
- рівнева оцінка знань засобами он-лайн тестування;
- інтерактивне здобуття практичних навичок засобами бізнес-симуляції;
- зворотний зв'язок засобами інтернет-комунікацій.

Аналіз можливостей застосування інформаційних та ігрових технологій дозволив здійснити їх поєднання в організації самостійної роботи. Для забезпечення ефективності цього процесу, було визначено структурні компоненти, які будуть покладені в його основу, що наведено на рисунку 1.

Узагальнивши сказане, ми розробили алгоритм процесу реалізації технології поєднання інформаційних та ігрових технологій в організації самостійної роботи (рис. 2).

Основним елементом зазначеної технології поєднання інформаційних та ігрових технологій в організації самостійної роботи є навчальний сайт, який виконує наступні функції: 1) навчально-розвивальну; 2) пізнавально-практичну; 3) професійно-орієнтовану; 4) контрольну; 5) комунікативну.

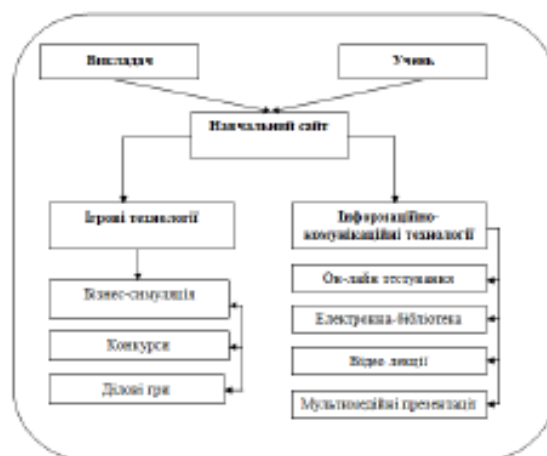

Рис. 2. Алгоритм реалізації технології поєднання інформаційних та ігрових технологій в організації самостійної роботи (власне опрацювання)

Навчально-розвивальна функція сприяє систематизації знань, формуванню самостійності та розвитку пізнавальної діяльності учнів.

Пізнавально-практична функція спонукає учнів до систематичної праці, досягнення кращих результатів, подолання прогалин у знаннях.

Професійно-орієнтована функція сприяє цілеспрямованому розвитку здібностей учнів, зростанню їх навичок, що знадобляться в процесі майбутньої професійної діяльності.

Контрольна функція призначена для виявлення, виміру і оцінки результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Комунікативна функція сприяє забезпеченню зворотного зв'язку між викладачем та учнем.

Взаємозв'язок функцій навчального сайту з його структурою показано на рисунку 3.

В результаті описаного процесу нами було розроблено авторський навчальний сайт «ІСТО», що призначений для організації самостійної роботи учнів з предмета «Інформаційні системи і технології в обліку». Режим доступу: <http://rusjavi.wixsite.com/icto-vpu7>. Цей сайт також прикріплений до сайту Вищого професійного училища №7 м. Кременчука Полтавської області <http://www.model.poltava.ua> : Меню «Навчальна робота» – «Студенту» – «Web-простір» – «Навчальний сайт «ІСТО»».

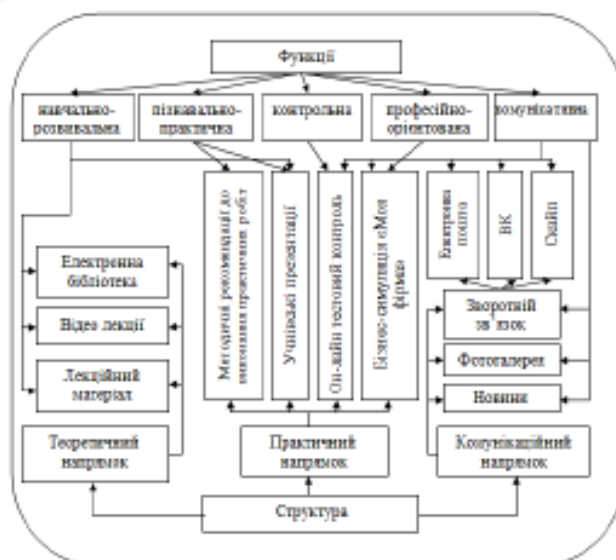

Рис. 3. Взаємозв'язок функцій навчального сайту з його структурою

Підводячи підсумки опису авторської технології інтеграції інформаційних та ігрових технологій в організацію самостійної роботи майбутніх обліковців, ми вважаємо доцільним навести можливості її використання як для учнів, так і для викладачів (таблиця 2).

Таблиця 2

Можливості використання авторської технології

Структурні компоненти технології	Можливості використання	
	Для учнів	Для викладачів
1	2	3
Теоретичний матеріал	– вивчення теоретичного навчального матеріалу у вільному індивідуальному режимі; – здобуття навичок самостійної роботи;	– унаочнення навчального матеріалу; – спрощення подачі таблиць, рисунків; – розміщення великих обсягів необхідної інформації;

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА

	– розвиток практичних навичок користування комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням	– економія часу на роботу з обдарованими учнями та учнями, що потребують додаткових занять
Відеолекції	– унаочнення навчального матеріалу, що покращує його засвоєння; – перегляд матеріалу в індивідуальному режимі; – можливість самоосвіти	– можливість демонстрації практичного матеріалу та реальних професійних умов праці; – підвищення якості засвоєння теоретичного матеріалу; – зростання мотивації до навчання
Рівневий он-лайн тестовий контроль	– оцінка своїх знань та виявлення прогалини у вивченні навчального матеріалу; – навчитися реально оцінювати свої можливості; – зростання мотивації до досягнення кращих результатів; – забезпечення умов для самоосвіти та самовдосконалення	– оцінювання знань учнів у режимі он-лайн; – оцінювання рівня мотивації до навчання; – виявлення обдарованих учнів та учнів, які потребують додаткових індивідуальних занять; – виявлення та ліквідація недоліків подання теоретичного матеріалу
Бізнес-симуляція «Моя фірма»	– усвідомлення суті роботи обліковця з реєстрації бухгалтерських даних; – здобуття практичних навичок роботи в програмі «1С Підприємство»; – отримання досвіду прийняття ділових рішень під час вирішення проблемних професійних ситуацій	– оцінка глибини засвоєного теоретичного матеріалу; – визначення рівня підготовленості до виконання професійних завдань; – виявлення прогалин у набутих практичних навичках; – виявлення та ліквідація недоліків бізнес-симуляції
«Скарбниця» мультимедійних презентацій учнівських проєктів	– здобуття навичок роботи над проєктами; – вдосконалення навичок створення мультимедійних презентацій; – розвиток навичок командної роботи; – зростання інтелектуального та творчого потенціалу	– виявлення обдарованих учнів; – формування банку зразкових презентацій учнівських проєктів; – можливість використання матеріалів у викладі теоретичного матеріалу

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА

Зв'язок (інтернет-комунікації)	– здобуття та вдосконалення навиків роботи із засобами інтернет-комунікацій; – зв'язок з викладачем та з іншими учнями в режимі он-лайн; – отримання навичок культури спілкування в соцмережах	– спрощення процесу спілкування; – можливість спостереження за самостійною діяльністю багатьох учнів одночасно без прямого вручання; – можливість оцінки результатів діяльності учнів безособистісного спілкування
--------------------------------	--	--

Отже, в процесі організації самостійної роботи учнів доцільно використовувати технологію поєднання інформаційних та ігрових технологій, оскільки це дає можливість створити максимально ефективні умови для отримання учнями необхідних знань, умінь і навичок, які відповідають критеріям кваліфікаційної атестації випускників, що навчаються за професією «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних», сформувати сучасного конкурентоспроможного майбутнього фахівця, здатного самостійно вирішувати професійні завдання, використовуючи сучасні комп'ютерні технології, критично мислити та аналізувати свою діяльність, самостійно підвищувати свою кваліфікацію протягом усього життя.

КОШІЛЬ Оксана Петрівна, аспірант кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Анотація. У статті розглянуто сутність понять «освітнє середовище», «освітнє середовище навчального закладу», обґрунтовано основні компоненти структури освітнього середовища навчального закладу, системи післяшкільної освіти, шляхи забезпечення ефективного розвитку особистості в процесі здобуття фахової освіти.

Ключові слова: освітнє середовище, середовище навчального закладу, розвиток особистості, професійна підготовка.

Одним із ключових завдань сучасних освітніх реформ є створення умов для формування та розвитку конкурентоспроможного, висококваліфікованого фахівця з професійними та життєвими компетентностями, необхідними для вдалої реалізації в суспільстві. В умовах сучасності завданням професійної підготовки постає не тільки набуття професійних знань, умінь і навичок, формування і розвиток професійних якостей майбутніх фахівців у закладах післяшкільної освіти, а й особистісних якостей, необхідних для успішної професійної діяльності та кар'єри. Відтак, освітній процес як професійно-технічного, так і вищого навчального закладу має бути зорієнтований, в ідеалі, на проектування індивідуальної стратегії життєвого успіху.

Вирішення зазначеної проблеми ми вбачаємо в реалізації сучасного методологічного підходу – середовищного у закладах післяшкільної освіти, що забезпечуватиме оптимальні умови та можливості для розвитку і становлення особистості у процесі здобуття професійної освіти. Адже, як зазначає Дж. Д'юї, «суспільне довкілля здатне забезпечити такі умови, які стимулюватимуть конкретні й очевидні шляхи до утвердження потрібних вчинків» [5, с.17].

Теоретичним підґрунтям для вирішення окресленої наукової проблеми слугують ідеї, представлені у науковому доробку зарубіжних та вітчизняних вчених Б. Ананьєва, П. Блонського, В. Караковського, А. Куракіна, А. Лурії, В. Сухомлинського, І. Шмалцгаузена (роль середовища